NORAKSTS
Lieta Nr.A420712110
1-0156-12/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2012.gada 12.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Inga Putra,
piedaloties pie atbildības sauktajai personai *V.B.* un iestādes – Rīgas pašvaldības policijas pārstāvim *I.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz *V.B.* pieteikumu par Rīgas pašvaldības policijas Operatīvās vadības un drošības uzraudzības pārvaldes 2010.gada 7.jūlija lēmuma Nr.D57/11-35/108095386 atcelšanu un morālā kaitējuma Ls 1000 atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 21.jūnijā plkst.9.50 pašvaldības policijas vecākais inspektors konstatēja, ka transportlīdzekļa vadītājs, kurš neatradās pārkāpuma izdarīšanas vietā, bija novietojis stāvēšanai transportlīdzekli Audi, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, stāvvietā Rīgā, Kaļķu ielā pretī namam Nr.2, kas apzīmēta ar 532.ceļa zīmi „Stāvvieta" ar 842.papildzīmi „Tikai ar Rīgas domes atļaujām", pārkāpjot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk - CSN) 307.26.punkta prasības, par ko noformēja administratīvā pārkāpuma protokolu - paziņojumu Nr.108095386.

Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 149.^{10}panta septītajā daļā - par nepareizi novietotu transportlīdzekli stāvvietā, kurā transportlīdzekļa novietošanas veids noteikts ar 825. - 832.papildzīmi un ceļa apzīmējumiem, kā arī par 833. un 842.papildzīmes prasību pārkāpšanu 532. vai 533.ceļa zīmes darbības zonā, transportlīdzekļa vadītājam uzliek naudas sodu Ls 20 apmērā. Pieteicējam par šo pārkāpumu piemērots naudas sodu Ls 20, jo Rīgas domes atļaujas aiz priekšējā vējstikla nebija.

Ar Pašvaldības policijas Operatīvās vadības un drošības uzraudzības pārvaldes 2010.gada 7.jūlija lēmumu Nr.D57/11-35/108095386 (turpmāk – Lēmums) protokols – paziņojums atstāts negrozīts.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts *V.B.* pieteikums par Lēmuma atcelšanu un morālā kaitējuma Ls 1000 atlīdzinājumu. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] *V.B.* dzīvo Vecrīgā no 1995.gada un jau vairāk kā 20 reizes sodīts par mēģinājumu piebraukt, piekļūt savam īpašumam, kas atrodas uz gājēju ielas. *V.B.* tiek liegta iespēja aiznest uz dzīvesvietu mantas, palīdzēt tur nokļūt bērniem, pievest smagākas kravas. *V.B.* neizdara pārkāpumu ar nodomu, viņam vienkārši ir jāvar piekļūt savam īpašumam ar auto, jo nav iespējams mantas vai kravu nest uz mājām no tuvākās bezmaksas autostāvvietas, jo tā ir tālu.

[2.2] Latvijā tomēr ir prakse, ka apstāšanās un stāvēšanas zīmes liek noteiktā ceļa posmā no abām pusēm. Domes stāvvieta liecina par to, cik ļoti pašvaldība rūpējas par gājējiem un velosipēdistiem.

[2.3] Vecrīga ir dzīvojamā zona, kas apzīmēta ar 528.zīmi, un CSN 155.punktā ir teikts, ka transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamā zonā atļauta tikai speciāli paredzētās stāvvietās. Ja tādu stāvvietu nav vai ja tās ir aizņemtas, – transportlīdzekļu stāvēšana atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu. *V.B.* nebija novietojis transportlīdzekli speciāli paredzētā stāvvietā, jo tādu tur nav. Vecrīgā ir tikai ļoti dārgas maksas stāvvietas un *V.B.* nevar atļauties maksāt Ls 5 par stundu un nākamo stundu Ls 8. Nekādu ceļa zīmju krustojumā nebija, tas netraucēja arī ne gājēju pārvietošanos, ne citu transportlīdzekļu braukšanu.

[2.4] Pašvaldība neievēro likumus, kā rezultātā *V.B.* ir cietis no nepamatotu protokolu sastādīšanas. Morālais kaitējums sastāda Ls 1000, ko *V.B.* pamato ar klaju tiesisko nihilismu, *V.B.* neinformēšanu, ignorēšanu. Lēmumā nav norādīti pretargumenti uz sūdzībā norādītajiem argumentiem.

[4] Pašvaldības policija rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka pieteikumu neatzīst pilnā apjomā, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] *V.B.* tiesas sēdē prasījumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem. Papildus noradīja, ka zīmēm par domes atļauju nepieciešamību jābūt stāvvietai no abām pusēm. Šobrīd nepilnība ir novērsta. *V.B.* drīkst braukt pa gājēju ceļu no rīta, jo to atļauj pašvaldības saistošie noteikumi. Nav nozīmes, cik reizes *V.B.* ir sodīts par līdzīgu pārkāpumu, jo ceļa zīmes nav pienākums atcerēties. *V.B.* nav izdarījis pārkāpumu ar nodomu, bet vienkārši mēģina piekļūt savai dzīvesvietai. Četrās tiesvedībās pirmajā instancē *V.B.* ir pieteikums apmierināts. Kritiski vērtējams arguments, ka *V.B.* pārzina ceļa zīmju izvietojumu. Attiecībā uz morālo kaitējumu pieteicējs norāda, ka cieš no psiholoģiskā terora, jo 2 gadu laikā sodīts vairāk kā 60 reizes. Ar soda atcelšanu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu nav pietiekami, jo pazemojums paliek. Nav iesniedzis pašvaldības lēmumu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu neuzmanības dēļ, jo lietu tiesā ir daudz, bet nevienā no lietām prasījums par morālo kaitējumu nav apmierināts.

Iestādes pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minētajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka, ievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 128.punktu, vietā, kur var novietot transportlīdzekli, jāpiebrauc tā, lai nepārkāptu noteikumus. Strīdus vietā var piebraukt tikai no tās puses, kur ir ceļa zīme „Stāvvieta" ar attiecīgiem ierobežojumiem. Tas, ka zīmes nav otrā ielas galā, neatceļ stāvēšanas noteikumus noteiktajā zonā. Pa gājēju ceļiem var pārvietoties preču piegādātāji noteiktos laikos, nevis iedzīvotāji, lai piekļūtu saviem īpašumiem. Attiecībā par morālo kaitējumu pietiek, ka atceļ Lēmumu. Pašvaldības policijas rīcībā nav pašvaldības lēmuma par morālo kaitējumu, bet iestādes rīcībā nav informācijas, ka kādā no lietām prasījums par morālā kaitējuma atlīdzināšanu būtu apmierināts.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums daļā par lēmumu atcelšanu ir pamatots un apmierināms, bet tiesvedība daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu ir izbeidzama.

[7] *V.B.* pie administratīvās atbildības ir saukts par to, ka bija novietojis stāvēšanai transportlīdzekļus stāvvietā Rīgā, Kaļķu ielā pretī namam Nr.2, kas apzīmēta ar 532.ceļa zīmi

„Stāvvieta” un ar 842.papildzīmi „Tikai ar Rīgas domes atļaujām”, pārkāpjot CSN 307.26.punkta prasības.

CSN 307.26 punkts noteic, ka 842.papildzīme "Pārējā papildinformācija" norāda informāciju, ko nesatur pārējās papildzīmes (atceļ apstāšanās un stāvēšanas aizliegumu 326., 327., 328. un 329.zīmes darbības zonā transportlīdzekļiem ar speciālām atļaujām (vadītājam automobiļa salonā pie priekšējā stikla jānovieto atļauja) (..).

LAPK 149.[10]panta septītajā daļā paredzēta atbildība par nepareizi novietotu transportlīdzekli stāvvietā (..) – par 842.papildzīmes prasību pārkāpšanu 532.ceļa zīmes darbības zonā, transportlīdzekļa vadītājam uzliekot naudas sodu Ls 20.

Līdz ar to izskatāmajā lietā nepieciešams noskaidrot, vai *V.B.* ir pārkāpis CSN 307.26.punkta prasības.

[8] Izskatāmajā lietā nav strīda, ka *V.B.* protokolā-paziņojumā norādītajā laikā un vietā bija novietojis transportlīdzekļus stāvēšanai. Lietā arī nav strīda, ka uz Kaļķu ielas kreisajā pusē – virzienā un skatījumā no Kungu ielas, ir izvietota 532.ceļa zīme „Stāvvieta” ar 842.papildzīmi „Tikai ar Rīgas domes atļaujām”. Lietā arī nav strīda par to, ka virzienā un skatījumā no Šķūņu ielas Kaļķu ielas labajā pusē nav izvietotas tādas ceļa zīmes kā 532.ceļa zīme „Stāvvieta” ar 842.papildzīmi „Tikai ar Rīgas domes atļaujām”. Lietā nav strīda arī par to, ka *V.B.* nav Rīgas domes atļaujas transportlīdzekļa novietošanai stāvēšanai.

No lietā esošajām fotogrāfijām redzams, ka *V.B.* transportlīdzeklis novietots stāvēšanai tādējādi, ka *V.B.* ir iebraucis Kaļķu ielā no Šķūņu ielas puses un novietojis transportlīdzekli stāvēšanai ielas labajā malā. Kaļķu ielas labajā pusē pēc krustojuma ar Šķūņu ielu nav izvietotas kādas zīmes, kas regulētu transportlīdzekļa novietošanu stāvēšanai.

[9] Vērtējot transportlīdzekļa novietošanu stāvēšanai, tiesa norāda, ka saskaņā ar CSN 128.punktu transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē iespējami vairāk pa labi uz nomales, bet, ja tās nav, - brauktuves malā vietās, kur ir iespējams piebraukt, nepārkāpjot šo noteikumu prasības. Ja brauktuves malā izveidoti šim nolūkam paredzēti paplašinājumi, transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta šajos paplašinājumos. Savukārt dzīvojamā zonā papildus saskaņā ar CSN 155.punktu transportlīdzekļu stāvēšana ir atļauta tikai speciāli paredzētās stāvvietās. Ja tādu stāvvietu nav vai ja tās ir aizņemtas, - transportlīdzekļu stāvēšana atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu.

Tiesa izskatāmā lietā konstatē, ka konkrētajā ceļa posmā ir atšķirīgs transportlīdzekļu stāvēšanas regulējums atkarībā no tā, no kuras puses transportlīdzeklis stāvvietā iebrauc.

Tam, ka Kaļķu ielā var iebraukt, ievērojot CSN, tikai no Kungu ielas puses, kā to norāda iestādes pārstāvis, lietā nav izšķirošas nozīmes, jo fiziski ir iespējams piebraukt pie Kaļķu ielas nama Nr.2 arī no Šķūņu ielas un gadījumā, ja šādā maršrutā *V.B.* nebūtu ievērojis kādus citus ceļu satiksmes noteikumus, piemēram, pārvietojies ar transportlīdzekli pa ceļu, kas paredzēts tikai gājējiem un velosipēdistiem, tad šādās darbībās ir saskatāmas cita administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes.

Attiecībā uz *V.B.* argumentu, ka pašvaldības saistošie noteikumi ļauj pa gājēju ceļu pārvietoties Vecrīgas iedzīvotājiem noteiktos laikos tiesa norāda, ka ar Rīgas pilsētas izpilddirektora 2009.gada 10.janvāra rīkojumu Nr.2-ir atļauts noteiktos laikos pārvietoties transportlīdzekļiem Vecrīgā pa ielām, kas paredzētas gājējiem un velosipēdistiem sakarā ar nepieciešamību uzlabot tirdzniecības un citu uzņēmumu apkalpošanu un īpašumu apsaimniekošanu, no kā secināms, ka atvieglojumi nav paredzēti Vecrīgas iedzīvotājiem, lai piekļūtu saviem īpašumiem. Taču no minētā arī secināms, ka jebkurā gadījumā gājēju ielas

tiek izmantotas transportlīdzekļu satiksmei, secīgi ir iespējams piebraukt Kaļķu ielai no Šķūņu ielas puses.

[10] Transportlīdzekļa vadītājam, atbilstoši CSN 4.punkta prasībām, ir pienākums ievērot ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības. Tiesas ieskatā šīs normas loģiska interpretācija ir tāda, ka ir pienākums ievērot to ceļa zīmju prasības, kas izvietotas attiecīgā transportlīdzekļa braukšanas maršrutā. Izskatāmajā lietā nav strīda, ka *V.B.* braukšanas maršrutā ierobežojošas zīmes uz Kaļķu ielas nebija izvietotas. Tiesas ieskatā nepamatots un noraidāms ir policijas arguments, ka *V.B.* ir zinājis par stāvvietu, kas viņam kā personai bez speciālās atļaujas liedz novietot transportlīdzekli. CSN nenosaka personai pienākumu zināt kādu ceļa zīmju izvietojumu, bet gan ievērot to prasības. Kaut arī *V.B.* nenoliedz, ka ir zinājis par ceļa zīmju prasībām no Kungu ielas otras puses, tiesa norāda, ka atbilstoši tiesu praksei nav pieļaujams, ka transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai būtu atkarīga no tā, kāds ir bijis transportlīdzekļa kustības virziens, proti, pārkāpuma kvalificēšana nav saistāma ar transportlīdzekļa novietošanas virzienu, ja vien to nenosaka citas ceļa zīmes. Konkrētajā gadījumā citas ceļa zīmes nav konstatējamas. Konstatējot faktu, ka stāvēšanas regulējums ir pretrunīgs, ir jāvadās no tā regulējuma, kas pieļauj transportlīdzekļa stāvēšanu *(skat. Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 15.jūnija spriedums lietā Nr.143/AA43-0482-11/15).*

Ņemot vērā minēto, nav nozīmes arī tam, ka ceļa zīme ir novietota nelielā attālumā no vietas, kur *V.B.* novietojis transportlīdzekli, jo, lai personai piemērotu sodoša rakstura sankcijas, ierobežojumiem no vispārējās stāvēšanas un apstāšanās noteikumos noteiktās kārtības jābūt noteiktiem ar nepārprotamu skaidrību. Taču izskatāmajā lietā Kaļķu ielā transportlīdzekļu novietošanas režīmi ir viens otru izslēdzoši, atkarībā no pārvietošanās maršruta. Turklāt atzīmējams, ka šobrīd neskaidrības ceļu satiksmē ir novērstas, stāvvietas zonu apzīmējot ar attiecīgām ceļa zīmēm no abām stāvvietas pusēm, kā tiesas sēdē norāda *V.B.*

[11] Ņemot vērā sprieduma [10] punktā noradīto, un to, ka no Lēmuma pamatojuma nav secināms, ka *V.B.* transportlīdzekļa novietošanas maršrutā būtu pārkāpis kādus ceļu satiksmes noteikumus, lietā esošie pierādījumi nedod pamatu tāda pārkāpuma konstatēšanai, par kuru *V.B.* ir saukts pie administratīvās atbildības.

LAPK 239.panta 1.punkts noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Izskatāmajā lietā nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs pēc LAPK 149.^{10}panta septītās daļas, jo iztrūkst pārkāpuma objektīvā puse – prettiesiska darbība vai bezdarbība, kas ir pamats Lēmuma atcelšanai un lietas izbeigšanai.

[12] Tiesa iepriekš secinājusi, ka Lēmums ir atceļams, jo nodarījumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva, proti, stāvēšanu ierobežojošās ceļa zīmes Kaļķu ielā nav izvietotas korekti, skaidri un nepārprotami. Attiecībā uz *V.B.* argumentiem, ka pašvaldība izved teroru pret viņu, jo liedz piekļuvi savai mājai, liedz turēt mašīnu pie mājas, liedz atvest pasažierus un kravu, tiesa norāda, ka faktiski, ja konkrētais ceļa posms Kaļķu ielā no abām pusēm būtu apzīmēts ar vienādiem apstāšanās un stāvēšanas ierobežojumiem, tad *V.B.*, tur novietojot savu automašīnu bez atļaujas, izdarītu pārkāpumu, un tas vien, ka *V.B.* dzīvo Vecrīgā, nav pamats ne atbrīvot viņu no atbildības, ne atbildību izslēgt, ne atzīt, ka stāvēšanas un apstāšanās ierobežojumi uz Vecrīgas iedzīvotājiem neattiecas. Pašvaldības policija neuzstāda ceļa zīmes, ne arī nosaka to atrašanās un uzstādīšanas vietu, bet tikai kontrolē un uzrauga jau esošu zīmju ievērošanu. *V.B.* dzīvo Vecrīgā, un viņam ir jārēķinās ar zināmām

neērtībām, dzīvojot tādas nozīmes dzīvojamā zonā, piemēram, ir jāiegādājas ikmēneša atļauja, vai jāizvēlas transportlīdzekli novietot stāvēšanai citur. *V.B.* norāda, ka viņam tiek liegta iespēja pievest kravu un pasažierus, taču tiesa norāda, ka izskatāmajā lietā *V.B.* sodīts par transportlīdzekļa novietošanu stāvēšanai, nevis īslaicīgu apstāšanos. *V.B.* individuāli ir jāvēršas pašvaldībā un jārisina jautājums par atļaujas saņemšanu turēt transportlīdzekli Vecrīgā, par iespējamiem atvieglojumiem un nodevas apmēru, vai gadījumā, ja *V.B.* ieskatā kāda no ceļa zīmēm Vecrīgā izvietota prettiesiski, tad *V.B.* ceļa zīmi, kas tam radījusi nelabvēlīgas tiesiskas sekas, var apstrīdēt un pārsūdzēt kā administratīvo aktu. [13] *V.B.* prasa atlīdzinājumu par morālo kaitējumu Ls 1000.

Attiecībā uz minēto prasījumu tiesa norāda, ka no 2012.gada 1.jūlija ir būtiski mainījies LAPK tiesiskais regulējums, kas noteic administratīvo pārkāpumu lietu lietvedību, tiesvedību, tajā skaitā, administratīvo pārkāpumu lietu piekritības maiņu no Administratīvās rajona tiesas uz rajona (pilsētas) tiesām. Saskaņā ar LAPK pārejas noteikumu 13.punktu Administratīvās rajona tiesas turpina no 1.jūlija izskatīt lietas, ievērojot LAPK prasības. Līdz ar to no 2012.gada 1.jūlija lēmums administratīvo pārkāpumu lietā nav administratīvais akts un Administratīvā procesa likuma piemērošana, tajā skaitā likuma 92.panta piemērošana, kas noteic ikviena tiesības uz atlīdzinājumu par prettiesisku administratīvo aktu un faktisko rīcību, administratīvo pārkāpumu lietās nav pieļaujama. Rezumējot minēto, neskatoties uz to, ka tiesvedība administratīvo pārkāpumu lietā par Lēmuma atcelšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu ir ierosināta līdz 2012.gada 30.jūnijam, jaunajam tiesiskajam regulējuma ir tūlītējs spēks un administratīvo pārkāpumu lietas arī Administratīvajā rajona tiesā pēc 1.jūlija izspiežamas stingrā saskaņā ar LAPK regulējumu.

Savukārt attiecībā uz atlīdzinājumu administratīvo pārkāpumu lietās LAPK 39.pants noteic, ka, ja administratīvā pārkāpuma rezultātā nodarīts mantisks zaudējums fiziskajai vai juridiskajai personai, tad, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, tiesai ir tiesības vienlaikus izlemt jautājumu par vainīgā pienākumu atlīdzināt mantisko zaudējumu. Citos gadījumos jautājumu par administratīvā pārkāpuma rezultātā nodarīta mantiskā zaudējuma vai morālā kaitējuma atlīdzināšanu izlemj civilās tiesvedības kārtībā.

No minētajām tiesību normām secināms, ka likumdevējs no 2012.gada 1.jūlija nav paredzējis pie atbildības sauktajām personām tiesības prasīt atlīdzinājumu gadījumos, kad persona nepamatoti saukta pie administratīvās atbildības. No minētajām tiesību normām secināms, ka likumdevējs paredzējis tiesības prasīt mantisko zaudējumu un morālo kaitējumu no pie atbildības sauktās personas, ja materiālie zaudējumi un morālais kaitējums nodarīti administratīvā pārkāpuma rezultātā.

Saskaņā ar LAPK 7.panta otro daļu lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību, tas nozīmē, ka lietvedība un tiesvedība šajās lietās norit, stingri ievērojot likuma prasības. Tiesību normu paplašināta tulkošana un piemērošana vai analoģijas piemērošana administratīvo pārkāpumu lietās nav pieļaujama. Līdz ar to pie atbildības saucamās personas prasījums par morālā kaitējuma atlīdzināšanu no iestādes no 2012.gada 1.jūlija nav pieļaujama, tāpēc tiesai tiesvedība daļā par morālā kaitējuma Ls 1000 atlīdzināšanu izbeidzama.

Ņemot vērā minēto, lietā nav nozīmes arī tam, ka lietas dalībnieki nav iesnieguši lietā lēmumu, ar kuru iestāde būtu izlēmusi *V.B.* prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 7.pantu, 239.panta 1.punktu, 289.[12]panta otrās daļas 2.punktu un 289.[18]pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atcelt Rīgas pašvaldības policijas Operatīvās vadības un drošības uzraudzības pārvaldes 2010.gada 7.jūlija lēmumu Nr.D57/11-35/108095386 (2010.gada 21.jūnija administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums Nr.108095386) un **izbeigt lietu**.

Izbeigt tiesvedību daļā par morālā kaitējuma Ls 1000 atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) I.Putra

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese I.Putra
Rīgā, 2012.gada 12.jūlijā.